

İKTİSADA GİRİŞ I

Yrd. Doç. Dr. Yeşim ALİEFENDİOĞLU

A.Ü. Uygulamalı Bilimler Fakültesi Gayrimenkul Geliştirme ve Yönetimi Bölümü

INTERNATIONAL VALUATION STANDARDS COUNCIL

ARZ ANALİZİ

- Arz çeşitli fiyat düzeylerinden firmaların üretmek ya da satmak istedikleri mal miktarını göstermektedir.
- Bir malın fiyatındaki değişme ile o maldan arz edilen miktardaki değişme arasında diğer tüm değişkenlerin sabit olması varsayımı altında kurulan aynı yönlü ilişkiye, **arz kanunu (law of supply)** denir.

ARZ ANALİZİ

- Bir malın fiyatı artınca ya da tam tersi durumda azalınca, bir firmanın arz ettiği mal miktarının artması ya da azalmasına arz kanunu denilmektedir. Bunun nedeni ise tam rekabet piyasası koşullarından kaynaklanmaktadır.
- Arz, sadece belirli bir dönemde fiyat dışındaki faktörler sabitken, üreticinin malın değişik fiyat seviyelerinde üretmeye ve satmaya razı olduğu mal miktarına verilen addır.

ARZ ANALİZİ

Arz Edilen Miktardaki Değişme ve Arzdaki Değişme

- Talep eğrisinde olduğu gibi arzdaki değişmelerde arz eğrisinin sola ya da sola yatması şeklinde gerçekleşmektedir.
- Arz eğrisinin sağa ya da sola kayması ile arz değişmiş olur.
- Eğrinin **sağa kayması arzın artmasını, sola kayması ise arzın azalmasını** ifade etmektedir.
- Bir malın arzı kendi fiyatına, girdilerin fiyatına, teknolojiye, vergilere, sübvansiyona ve diğer malların fiyatına bağlı olarak değişmektedir.

$$Q_s = f(P_x, P_i, T, V, S, P_d)$$

ARZ ANALİZİ

Arz Fonksiyonu:

Bir malın arzı: (S)

- Kendi fiyatının (P),
- Diğer bütün malların fiyatlarının (Pd),
- Üretim faktörleri fiyatlarının (Pi),
- Teknolojinin (T) ve
- Üretici zevklerinin (Ta) fonksiyonudur.

$$S = f (P, Pd, Pi, T, Ta)$$

ARZ ANALİZİ

Arz Kanunu

- Arz eğrisi soldan sağa doğru yükselen bir eğridir. Bu durum da bize fiyatla miktar arasında aynı yönde bir ilişkiye işaret etmektedir.
- Fiyat yükseldikçe üreticilerin arz ettikleri ürün miktarı da artacaktır. Malın fiyatının artması o malın üretiminin firmalar için daha karlı hale gelmesi demektir. Bu nedenle firmalar o ürünü daha fazla arz edebilmek için kendi aralarında yarışa gireceklerdir.

ARZ ANALİZİ

Arzın Değişimini Etkileyen Faktörler:

İşletmenin üretebileceği diğer malların fiyatları:

- Bir firmanın ürettiği ürün dışındaki diğer ürünlerin fiyatlarındaki değişimler, o işletmenin üretmekte olduğu ürünün arzını etkilemektedir.
- Diğer ürünlerin fiyatlarının artması ya da azalması durumlarında, işletme üretmekte olduğu ürünün arzını artırma ya da azaltma durumunu seçebilmektedir. Bu durumlarda arzın artması durumunda arz eğrisi sağa kayacak tersi durumda ise sola kayacaktır.
- $P_0 \uparrow \downarrow \rightarrow \text{Arz} \downarrow \uparrow$

ARZ ANALİZİ

Teknolojideki gelişmeler:

- Arz eğrisi teknolojik gelişmelerden de etkilenmektedir. Teknolojik gelişmeler verimliliğin artmasına neden olacak bu da maliyetleri azaltacaktır.
- Teknolojideki gelişmelerin artması arz eğrisini sağa kaydırır.

Tec $\uparrow\downarrow$ \rightarrow Arz $\uparrow\downarrow$

ARZ ANALİZİ

- **Girdi (üretim faktörlerinin) fiyatlarındaki değişmeler:**
 - Bir malın arzı girdilerin fiyatları ile ters yönlü değişmektedir.
 - Girdi fiyatlarının artması maliyetlerin artmasına neden olacağından arz eğrisini sola kaydıracaktır. Girdi fiyatlarının azalması, üretim maliyetlerini düşüreceğinden arz eğrisinin sağa kaymasına neden olmaktadır.
- $P1 \uparrow \downarrow \rightarrow \text{Arz} \downarrow \uparrow$

ARZ ANALİZİ

Gelecekteki fiyat beklentileri:

- Üreticiler gelecekte oluşabilecek fiyatlara göre de arz etmeye karar vermektedirler.
- Üreticiler, gelecekte fiyatlarında artış bekledikleri ürünlerin de bugün için arzını azaltmak isteyeceklerdir. Bu durumda arz eğrisi sola kayacaktır.

$$P_e \uparrow \downarrow \rightarrow \text{Arz} \downarrow \uparrow$$

Vergiler:

- Bir malın arzı vergilerin artış ya da azalışına göre değişmektedir.
- Hükümet vergi oranlarını artırdığı takdirde, firmaların karları düşecek ve arz edilen mal miktarı azalacak dolayısıyla arz eğrisi sola doğru kayacaktır.

$$t \uparrow \downarrow \rightarrow \text{Arz} \downarrow \uparrow$$

ARZ ANALİZİ

Sübvansiyonlar:

- Bir malın arzı sübvansiyonlar ile aynı yönde değişmektedir.
- Hükümet bir malın üretimine sübvansiyon sağlayınca, o malı üreten firmaların maliyetleri azalacak ve bu durum firmaların alternatif fiyat düzeyinde arz ettikleri mal miktarının artmasına, arz eğrisinin sağa kaymasına yol açar.

Sub $\uparrow\downarrow \rightarrow$ Arz $\uparrow\downarrow$